

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL																	

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **18 maja 2017 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron, przykłady nutowe i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 22 zadania. Do wybranych zadań dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Zadania te oznaczone są w arkuszu znakiem 🎧. Do niektórych zadań dołączono oddzielnie przykłady nutowe. Zadania te oznaczone są znakiem 🎵. Przed zapoznaniem się z przykładami dźwiękowymi i zapisem nutowym przeczytaj uważnie treść poleceń.
3. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Kolejność nagrań zamieszczono na 2 stronie.

NOWA FORMUŁA

MHM-R1_1P-172

Wykaz przykładów dźwiękowych

Zadanie 6. – Ścieżki 1., 2., 3.

Zadanie 10. – Ścieżki 4., 5.

Zadanie 12. – Ścieżka 6.

Zadanie 14. – Ścieżka 7.

Zadanie 16. – Ścieżka 8.

Zadanie 17. – Ścieżka 9.

Zadanie 19. – Ścieżka 10.

Zadanie 20. – Ścieżka 11.

Zadanie 1. (0–1)

Rozpoznaj instrumenty antyczne przedstawione na fotografiach. Wpisz we wskazane miejsce odpowiednią nazwę.

A.

<http://rozsavolgyi.free.fr>

.....

B.

<https://www.linkedin.com>

.....

C.

<http://www.freha.pl>

.....

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W mitologii greckiej mistrzem gry na harfie był frygijski satyr Marsjasz, który stanął do muzycznego pojedynku z Apollinem.	P	F
2.	Wirtuozowska gra na aulosie była w starożytnej Grecji uznawana za dyscyplinę olimpijską.	P	F
3.	Orfeusz, schodząc do podziemi po Eurydykę, zachwycał bogów grą na lutni.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Wypisz części mszalne, które należą do tzw. *ordinarium missae*.

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Określ rodzaj organum w każdym z poniższych przykładów nutowych.

Przykład 1.

Re- - - - - dem - - pto - - - - ri plas-ma - - - to - - - - ri

sal-va - - - - - to - - - ri om - - - - - ni - - - - - um.

Rodzaj organum: .....

Przykład 2.

Te hu - mi - les fa - mu - li

mo - du - lis ve - ne - ran - do pi - is.

Rodzaj organum: .....

Zadanie 5. (0–1)

Uzupełnij każde z poniższych zdań właściwą nazwą form i gatunków średniowiecznych.

organum

motet

responsorium

sekwencja

conductus

1. Sobór Trydencki zredukował liczbę używanych ..... do czterech:
Victimae paschali laudes, Veni Sancte Spiritus, Lauda Sion i Dies irae.
2. Najstarszą formą muzyki wielogłosowej jest .....
3. Zasadniczą rolę konstrukcyjną w ..... odegrała izorytmia.

Uwaga! W zadaniach: 6., 10., 12., 14., 16., 17., 19., 20. przed przystąpieniem do analizy dołączonych przykładów dźwiękowych i zapisu nutowego zapoznaj się dokładnie z treścią poleceń.

Zadanie 6. (0–3) 🗣️

Wysłuchaj trzech przykładów dźwiękowych, reprezentatywnych dla różnych stylów muzyki renesansowej: *franko-flamandzkiego, palestrinowskiego i weneckiego*, a następnie przyporządkuj każdy przykład do właściwego stylu muzyki renesansu oraz wymień jedną cechę danego stylu, inną dla każdego przykładu dźwiękowego.

Przykład 1. – styl: .....

Cecha stylu: .....

.....

Przykład 2. – styl: .....

Cecha stylu: .....

.....

Przykład 3. – styl: .....

Cecha stylu: .....

.....

Zadanie 7. (0–2)

a) Podaj nazwisko kompozytora oraz tytuł rozbudowanego cyklu polifonicznego z 1747 r., który zaopatrzone w zamieszczoną poniżej dedykację dla króla Fryderyka II.

Z pełną czcią radością wspominam jeszcze szczególną łaskę królewską, gdy w czasie mej niedawnej bytności w Poczdamie raczył Wasza Królewska Mość osobiście zagrać mi na klawesynie temat do fugi, najłaskawiej mnie przy tym zobowiązując, abym takową w najwyższej obecności Waszej zaraz wykonał [...]. Spostrzegłem jednak zaraz, iż wskutek braku potrzebnego przygotowania wykonanie nie tak udać się chciało, jak tego ów znakomity temat wymagał. Tedy powziąłem postanowienie i natychmiast przystąpiłem do najpełniejszego opracowania owego prawdziwie Królewskiego Tematu...

Albert Schweizer, [...], Kraków 1987.

Kompozytor: .....

Tytuł utworu: .....

b) Spośród A–D wybierz i zaznacz jedną formę polifoniczną, którą obok fugi posłużył się kompozytor w tym cyklu do opracowania królewskiego tematu.

A. canzona

B. toccata

C. ricercar

D. preludium

Zadanie 8. (0–2)

Zapoznaj się z zamieszczonym poniżej obrazem *Koncert na flecie Fryderyka Wielkiego w Sanssouci* Adolpha Menzela.

<http://encyklopedia.naukowy.pl>

a) Wypisz nazwy dwóch instrumentów, które na przedstawionej ilustracji wykonują partie częściowo improwizowane.

1. .... 2. ....

b) Uwzględniając charakterystyczne cechy epoki, wyjaśnij, za pomocą jakich zabiegów ta improwizacja jest realizowana w partii każdego z tych instrumentów.

Instrument 1.:

.....

.....

Instrument 2.:

.....

.....

Zadanie 9. (0–2)

Poniższy przykład muzyczny to fragment XVIII-wiecznego utworu będącego stylizacją tańca.

a) Spośród podanych nazw zjawisk metrycznych wybierz dwie odpowiadające zjawiskom występującym w powyższym przykładzie muzycznym i je podkreśl.

grupy niemirowe

przedtakt

rytm punktowany

synkopa

fermata

polimetria

b) Spośród poniższych nazw tańców wybierz nazwę tańca reprezentowanego przez podany wyżej przykład muzyczny i ją zaznacz.

A. bourrée

B. gawot

C. menuet

D. sarabanda

Zadanie 10. (0–2)

Wysłuchaj dwóch przykładów reprezentujących gatunki typowe dla epoki romantyzmu i uzupełnij poniższą tabelę – wpisz gatunek muzyczny dla każdego z prezentowanych utworów, po jednej jego cesze oraz nazwisko kompozytora reprezentującego dany kierunek.

Przykład	Gatunek muzyczny	Cecha	Nazwisko kompozytora
1.			
2.			

Zadanie 11. (0–2)

Wolfgang Amadeusz Mozart w twórczości scenicznej sięgnął do popularnego w Niemczech gatunku singspielu.

a) Podaj tytuł jednego z singspielów W.A. Mozarta.

.....

b) Wymień jedną cechę różniącą singspiele od oper W.A. Mozarta.

.....

Zadanie 12. (0–2) 🎧 🎵

Zapoznaj się z fragmentem *Berceuse Des-dur* op. 57 Fryderyka Chopina. W tym celu wysłuchaj nagrania oraz przejrzyj jego zapis w dołączonych przykładach nutowych. Wykonaj poniższe polecenia.

a) Wskaż trzy środki muzyczne, które posłużyły Chopinowi do oddania charakteru kołysanki.

.....

.....

.....

b) Podaj nazwę dwóch różnych środków techniki kompozytorskiej kształtujących niezależnie partię lewej i prawej ręki.

Technika kompozytorska kształtująca partię lewej ręki: .....

Technika kompozytorska kształtująca partię prawej ręki: .....

Zadanie 13. (0–1)

Na ilustracji obok przedstawiono jedną z najsłynniejszych klawesynistek polskich I połowy XX wieku, działającą i koncertującą na całym świecie. Wsławiła się ona szczególnie w wykonaniach muzyki z okresu renesansu i baroku, prowadziła w Berlinie pierwszą na świecie klasę gry na klawesynie, a dzięki niej instrument ten na nowo zaistniał w salach koncertowych.

Spośród A–D wybierz i zaznacz nazwisko opisanej wykonawczynie.

A. Elżbieta Chojnacka

B. Wanda Landowska

C. Maria Szymanowska

D. Elżbieta Stefańska-Łukowicz

Zadanie 14. (0–1)

Po wysłuchaniu aranżacji piosenki *Yellow Submarine* zespołu The Beatles z płyty *Beatles go Baroque* (Beatlesi na barokowo) podaj dwa argumenty odnoszące się do muzycznych cech tej epoki i potwierdzające trafność wyboru takiego tytułu płyty.

1. ....

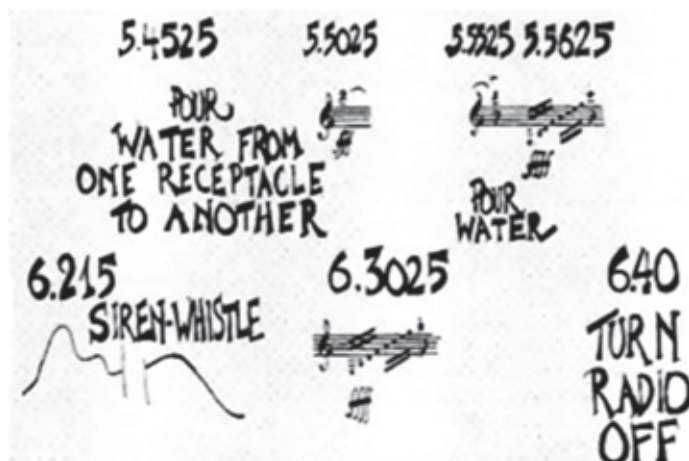
.....

2. ....

.....

Zadanie 15. (0–3)

Poniżej zaprezentowano fragment „partytury” utworu pt. *Water Music*, którego premiera odbyła się 5 maja 1952 roku w Nowym Jorku. Kompozycja ta przeznaczona została dla pianisty grającego na preparowanym fortepianie, stającego się również aktorem przedstawienia: wykonawca posługiwał się radioodbiornikiem, gwizdkami, naczyniami z wodą oraz talią kart.

a) Podaj imię i nazwisko kompozytora XX wieku, który jest twórcą *Water Music*.

.....

b) Podaj nazwę gatunku będącego połączeniem koncertu ze spektaklem i reprezentowanego przez utwór opisany w zadaniu, a powstałego w II połowie XX wieku.

.....

c) Napisz, jaki rodzaj zapisu muzycznego zastosowano w omawianym utworze.

.....

Zadanie 16. (0–2) 🎧 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym fragmentu trzeciej części *Kwartetu smyczkowego d-moll* op. 76 nr 2 Josepha Haydna, a następnie wykonaj poniższe polecenia. Zapis nutowy tego fragmentu znajduje się w dołączonych przykładach nutowych.

a) Podaj, w jakiej formie utrzymany jest pierwszy fragment tego utworu (do t. 37), oraz opisz ją, odnosząc się do liczby głosów i zależności interwałowych pomiędzy nimi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Wymień dwa środki muzyczne, dzięki którym kompozytor uzyskał kontrast wyrazowy między pierwszym fragmentem utworu a częścią *Trio*.

1. ....

.....

2. ....

.....

Zadanie 17. (0–2) 🎧 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym ekspozycji pierwszej części *III Symfonii Es-dur* Ludwiga van Beethovena. Utwór ten nosi podtytuł *Sinfonia eroica, composta per festeggiare il sovvenire di un grand' uomo* (*Symfonia bohaterska, skomponowana dla uczczenia pamięci wielkiego człowieka*). Zapis nutowy fragmentu tego utworu znajduje się w dołączonych przykładach nutowych.

a) Wymień dwie cechy utworu, które decydują o bohaterskim charakterze tej muzyki.

1. ....

2. ....

b) Podaj, jaką zmianę w obsadzie *III Symfonii* wprowadził Beethoven w porównaniu do składu tzw. małej orkiestry klasycznej.

.....

.....

Zadanie 18. (0–1)

W jednej z recenzji po wiedeńskim prawykonaniu *III Symfonii* Ludwiga van Beethovena można było przeczytać następującą opinię:

Jedni [...] twierdzą, że symfonia ta jest arcydziełem, że to właśnie właściwy styl najlepszej muzyki, i że jeśli się nie podobała, to tylko dlatego, że publiczność nie jest jeszcze dostatecznie przygotowana [...]. Najmniej liczna część publiczności [...] stwierdzi, że brak tu zupełnie ciągłości i konsekwencji, i że nieskończone rozmiary tego najdłuższego i najtrudniejszego ze znanych dzieł symfonicznych nużą nawet znawcę, a dla amatora stają się czymś nie do zniesienia.

Stefania Łobaczewska, *Beethoven*, Kraków 1953.

Podaj nazwę techniki kompozytorskiej, której stosowanie w odniesieniu do niemal wszystkich współczynników formy przyczyniło się do znacznego zwiększenia rozmiarów dzieła, oraz dwie inne cechy *Eroiki*, wytyczające drogi rozwoju symfonii w XIX w.

Technika kompozytorska: .....

Nowatorskie cechy dzieła: .....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–2) 🎧 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym fragmentu kompozycji Claude'a Debussy'ego. Zapis nutowy tego utworu znajduje się w dołączonych przykładach nutowych.

a) Wskaż różnicę w obsadzie wykonawczej między zapisem nutowym a zaprezentowanym nagraniem. Nazwij czynność kompozytorską, w wyniku której przedstawiony zapis nutowy uzyskał tak bogate i zróżnicowane brzmienie, zaprezentowane w nagraniu.

Obsada: zapis nutowy – .....,

nagranie – .....

Czynność kompozytorska: .....

b) Napisz, jaką skalę wykorzystał kompozytor w prezentowanym fragmencie.

.....

.....

Zadanie 20. (0–2) 🎧

Zapoznaj się z fragmentem nagrania *Stabat Mater* Krzysztofa Pendereckiego.

a) Wskaż trzy środki techniki kompozytorskiej zaczerpnięte przez Krzysztofa Pendereckiego z muzyki dawnej.

.....
.....

b) Podaj termin stosowany na określenie odmiany stylizacji, która polega na użyciu w utworze muzycznym środków techniki kompozytorskiej charakterystycznych dla muzyki średniowiecznej.

.....

Zadanie 21. (0–1)

Krzysztof Penderecki włączył *Stabat Mater* jako integralną część do swojego innego utworu o tematyce religijnej.

Podaj tytuł tego utworu.

.....

Zadanie 22. (0–25)

Napisz wypracowanie na jeden z poniższych tematów.

Temat 1. Echa twórczości muzycznej epok minionych w muzyce XX wieku. Omów je z odwołaniami do wybranych przykładów z literatury muzycznej.

Temat 2. Omów genezę i przeobrażenia symfonii klasycznej na wybranych przykładach dzieł klasyków wiedeńskich.

WYPRACOWANIE
na temat nr .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Lined writing area with 25 horizontal dotted lines.

A series of 24 horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a template for writing.

Dotted lines for writing.

A series of 35 horizontal dotted lines intended for text entry.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)